

НАЦІОНАЛЬНА СПІЛКА ЖУРНАЛІСТІВ УКРАЇНИ

Запорізька обласна організація НСЖУ

Адреса: 69600, м. Запоріжжя, пр. Соборний, 152, Будинок преси. Тел. (061) 787-54-20
р/р UA333133990000026003055703738 ЗРУ КБ «Приватбанк код ОКПО 20527666

№58

17 липня 2020 року

**Голові Комітету Верховної Ради України з
питань гуманітарної та інформаційної
політики,
голови Запорізької обласної організації партії
«Слуга народу» М. Федорову;**

Копія: Вища рада партії «Слуга народу»

Відкрите звернення

Запорізька обласна організація НСЖУ, працівники мас-медіа області, обговоривши в своїх організаціях та осередках оновлений проект Закону «Про медіа», висловлюють глибоке занепокоєння небезпечною для демократії та свободи слова тенденцією, яка чітко прослідковується в цьому документі. Ми повністю солідарні з позицією та висновками Національної спілки журналістів України, що цей - надто важливий для ЗМІ та суспільства в цілому - проект не спрямований на утвердження свободи слова в Україні.

Вважаємо неприпустимим, той факт, що в демократичному суспільстві, про побудову якого так багато говориться з високої трибуни Парламенту, депутати – слуги народу – під час обговорення цього проекту абсолютно проігнорували думку і численні зауваження з боку професійних журналістів та медіаорганізацій, які, власне, найкраще знають, що відбувається в медіапросторі сьогодні, і що повинна здійснити законодавча гілка влади для утвердження свободи слова в Україні. Бо як інакше можна розцінити той факт, що Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики, вислухавши всі пропозиції медійників та НСЖУ, рекомендував Верховній Раді винести на розгляд сесії оновлену редакцію Законопроекту «Про медіа» №2693, в тексті якого не враховано жодної з пропозицій спілки та сотень редакцій друкованих та онлайн-медіа.

Це тим більш дивно, що нині діяльність друкованих ЗМІ регулюється кількома законами, які цілком відповідають європейським стандартам. Проблема ж полягає в тому, наскільки влада та Гарант конституційних прав і свобод забезпечують функціонування цих Законів. Приміром, ще й досі не повністю виконані всі вимоги Закону України «Про реформування державних

і комунальних друкованих засобів масової інформації», зокрема – в питаннях передачі майна, фінансової підтримки реформованих газет із боку держави. Натомість влада створює нові перепони для ЗМІ, зокрема – місцевих, які й без того опинилися на межі існування.

Процес реформування комунальних ЗМІ в Україні, хоч і з великими труднощами, практично завершений, що створило можливості для розвитку свободи слова і демократичного суспільства, чого ми всі прагнемо. Однак, новий Законопроект фактично узаконює систему комунальних радіо та телеканалів – під новою назвою «мовників громад». Розділ III Законопроекту присвячений мовникам громад, для яких передбачене фінансування коштом місцевих бюджетів. Діючий нині Закон про реформування забороняє заснування комунальних ЗМІ, цей Законопроект дозволяє. Це з одного боку. А з іншого, виникає запитання до розробників: чому, згідно їх законопроекту мовленням громад за бюджетні кошти можуть займатися виключно телебачення і радіо і не можуть займатися друковані медіа?

Окрім бюджетного фінансування, законопроект передбачає для «мовників громад» можливість заробляти на рекламі. Таким чином, незалежні приватні мовники отримують потужних конкурентів на рекламному ринку, які ще й мають дотації від бюджету. Друковані медіа після реформування не можуть мати серед засновників органи місцевої влади, а для мовників така можливість є. Таким чином, за цим Законопроектом колишні комунальні газети не можуть бути газетами громад, і для їх існування створюються додаткові перешкоди.

Взагалі цей розділ, на нашу думку, один суцільний нонсенс. Бо «мовники громад», одержуючи фінансування з бюджету, стануть, по суті, прислужниками влади та конкретних владних осіб, а не всього українського суспільства. Пересічні громадяни утримуватимуть їх на свої податки, при цьому одержуючи замість об'єктивної, дозованої та цензурованої владою інформацію про життя і події в суспільстві.

А незалежні ЗМІ в силу створених цим Законопроектом умов, просто не витримають конкуренції і перестануть існувати. В підсумку суспільство повернеться до кишенькових ЗМІ, якими керуватимуть влада та олігархи. І про яку свободу слова та демократію можна говорити? Ми це вже проходили. Пропонований Законопроект - це відкат у минуле, а не оновлення існуючих законів про медіа.

Щодо ще однієї новації Законопроекту стосовно переходу усіх регуляторних функцій до Національної ради з питань телебачення і радіомовлення. Це цілком залежна від влади організація, оскільки ж нею і призначається. На наше глибоке переконання, її повноваження щодо регулювання та контролю за поширенням інформації, причому не тільки щодо телерадіомовників, а й щодо будь-якої інформаційної діяльності, включаючи розповсюдження інформації друкованими ЗМІ, є надмірними. До чого це призводить, ми вже не раз бачили на прикладах закриття «нелояльних» до влади телеканалів. Надання Національній раді з питань телебачення та радіомовлення можливості вимикати чи блокувати ЗМІ означатиме запровадження цензури в медіа.

Вважаємо за необхідне також зазначити, що друковані місцеві ЗМІ потребують сьогодні не державного регулювання (це найперше, до чого уперто звертається кожна влада), а підтримки держави, реалізації заходів із дієвої допомоги місцевим медіа.

Безперечно, існуюче законодавства про ЗМІ потребує оновлення, бо медійний простір за останні кілька років зазнав колосальних змін. У ньому за фактом посіли значне місце інтернет-ЗМІ, онлайн-медіа, соціальні мережі. Існуюче законодавство України не визначає їх статус. Факт встановлення певних правил в Інтернеті є позитивним, адже надає захист тим суб'єктам, які раніше перебували в абсолютно невизначеному становищі. Однак, запровадження нових правил створює водночас загрози для існування друкованих ЗМІ і, по суті, освячує введення прямої цензури, порушує право на свободу слова. Тож, на нашу думку не треба об'єднувати всі Законопроекти про медіа в один документ, бо в медіапросторі, по суті, утвориться когнітивний дисонанс, що не на користь ні медіа, ні суспільству.

Запорізькі журналісти та керівники мас-медіа переконані: пропонувані проект Закону «Про медіа», підготовлений до повторного першого читання (2693-д від 02.07.2020) потребує доопрацювання і суттєвих уточнень. При цьому повинні бути враховані пропозиції Національної спілки журналістів України та працівників мас-медіа. Адже всі ми – і народні депутати, і влада, і журналісти - прагнемо одного: розвитку та ствердження свободи слова і демократії, формування громадянського суспільства в Україні, її зростання і розквіту.

Зі свого боку, висловлюємо готовність до плідного спілкування щодо реальних потреб українських медіа та журналістів з вами та іншими народними депутатами під час кампанії з місцевих виборів у Запорізькій області.

З повагою

Голова Запорізької обласної організації НСЖУ,

заслужений журналіст України

Наталія Кузьменко

Редактор сайту ЗОО НСЖУ

Валентина Манжура

Головний редактор газети «Запорізька правда»

Наталія Зворигіна

Директор - головний редактор ТОВ МЦ «Газета «Таврія»

(Токмак)

Людмила Арман

Головний редактор газети «Південна зоря» (Бердянськ)

Віктор Михайличенко

Редактор сайту «Приморка.City», директор

ТОВ «Південна зоря», (Бердянськ, Приморськ)

Юлія Тисленко

Головний редактор газети «Наше місто – Токмак»

Віталій Голод

Головний редактор газети «Новий день», (Мелітополь),

заслужений журналіст України

Діляра Кудусова

Головний редактор газети «Трудова слава» (Оріхів)	Світлана Карпенко
Головний редактор газети «Нова Таврія» (Василівка)	Тетяна Руденко
Головний редактор газети «Червоний промінь», заслужений журналіст України (Запорізький р-н)	Ольга Якименко
Директор ТОВ «Редакція газети «Приазовская новь»	Леонід Тимофеев
Головний редактор газети «Роз-інформ» (Розівка)	Людмила Подриз
Головний редактор газети «Рідний край» (Більмак)	Костянтин Причиненко
Головний редактор газети «Пологівські вісті» (Пологи)	Ірина Лісова

Від імені правління та журналістської спільноти Запорізької області
Звернення засвідчує підписом і печаткою

Голова ЗОО НСЖУ,
заслужений журналіст України

Наталія Кузьменко